

Standardy ochrony małoletnich w Szkole Podstawowej z Oddziałami Mistrzostwa Sportowego nr 10 im. Św. Jadwigi Królowej Polski w Rybniku

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela
2. Ustawa z dnia 7 września 1991r. o Systemie Oświaty
3. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016r. Prawo Oświatowe
4. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks Karny
5. Ustawa z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy
6. Rozporządzenie Rady Ministrów 6 września 2023r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”
7. Ustawa z dnia 13 maja 2016r. O przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym

Rozdział I Informacje wstępne

1. Standardy ochrony małoletnich, zwane dalej „standardami” to zbiór zasad i procedur, które stawiają ochronę uczniów przed krzywdzeniem w centrum działań i wartości jakimi kierują się pracownicy szkoły.
2. Standardy stanowią uzupełnienie dotychczasowych praktyk ochrony uczniów o wystandardyzowane zasady i procedury skutecznej profilaktyki i sprawnego reagowania na każdy przejaw przemocy wobec uczniów.
3. Przed nawiązaniem stosunku pracy z nauczycielem, wychowawcą, specjalistą i inną osobą na stanowisku pedagogicznym dokonuje się weryfikacji kandydata w rejestrach karnych w trybie art.10 ust.2-5 i 8a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz.U.2023.984) oraz w zakresie rozszerzonym w trybie art.21 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz.U.2023.1304).
4. W szkole wprowadza się obowiązek weryfikacji w rejestrach karnych
 - a) kandydatów na pracowników,
 - b) wszystkich pracowników.na podstawie art.21 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz.U.2023.1304).
5. Szkoła wprowadza zasadę rozszerzonej ochrony uczniów poprzez wprowadzenie do umów współpracy z innymi firmami działającymi w sposób ciągły na terenie szkoły weryfikacji pracowników w rejestrach karnych na podstawie art.21 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz.U.2023.1304).
6. Szkoła monitoruje przestrzeganie przepisów dotyczących ochrony danych osobowych uczniów., w tym ich wizerunek. W przypadku podejrzenia niewłaściwego rozpowszechniania danych osobowych ucznia, w tym jego wizerunku, dyrektor niezwłocznie rejestruje zdarzenie, zabezpiecza dowody i zgłasza je Inspektorowi Ochrony Danych.
7. Źródło szkolnej sieci dostępu do Internetu dla uczniów jest zabezpieczone przed dostępem do treści pornograficznych, eksponujących przemoc, naruszających normy obyczajowe, propagujących nienawiść i dyskryminację. Osobą odpowiedzialną za zabezpieczenie szkolnej sieci Internetu jest p. Krzysztof Pierchała. Uczniowie korzystają z dostępu do szkolnej sieci

Internetu pod opieką i nadzorem oraz za zgodą nauczycieli. Szkoła prowadzi systematyczną profilaktykę bezpiecznego korzystania z Internetu przez uczniów, ucząc ich konstruktywnej reakcji na każdy przejaw cyberprzemocy.

8. Szkoła dokonuje corocznej diagnozy występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka na potrzeby programu wychowawczo-profilaktycznego Program profilaktyczno-wychowawczy uwzględnia potrzeby uczniów w zakresie rozpoznawania zjawisk przemocy i konstruktywnego eliminowania ich ze środowiska szkolnego.
9. Szkoła przygotowuje nauczycieli do rozpoznawania i konstruktywnego reagowania na zjawiska przemocy w rodzinie, w tym przemocy polegającej na zaniedbaniu środowiskowym.
10. Programy wsparcia uczniów, którzy doznali przemocy, obserwatorzy, a także sprawcy są realizowane w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej w toku bieżącej pracy przez zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów.

Rozdział II

Słownik pojęć

1. Ilekroć w dalszych przepisach jest mowa bez bliższego określenia o:
 - 1) **szkole** -należy przez to rozumieć Szkołę Podstawową z Oddziałami Mistrzostwa Sportowego nr 10 im. Św. Jadwigi Królowej Polski w Rybniku
 - 2) **dyrektorze** – należy przez to rozumieć dyrektora Szkoły Podstawowej z Oddziałami Mistrzostwa Sportowego nr 10 im. Św. Jadwigi Królowej Polski w Rybniku
 - 3) **pracowniku** -należy przez to rozumieć osobę zatrudnioną w szkole na podstawie umowy o pracę lub umowy zlecenia, a także osoby współpracujące ze szkołą jako wolontariusze, stażyści, praktykanci odbywający w szkole praktykę zawodową i pracownicy firm i instytucji wykonujących zadania na rzecz szkoły w sposób ciągły i w ramach tej działalności mają kontakt z uczniami;
 - 4) **uczniu**-należy przez to rozumieć zarówno uczennicę jak i ucznia, którzy nie ukończyli 18 roku życia;
 - 5) **uczniu ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi** – należy przez to rozumieć każdego ucznia, który ze względu na niepełnosprawność lub inne problemy rozwojowe jest słabszy od innych uczniów w budowaniu prawidłowych relacji rówieśniczych i potrzebuje ze strony pracowników szkoły większej uwagi i pomocy;
 - 6) **rodzicach**-należy przez to rozumieć także prawnych opiekunów ucznia, osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą nad uczniem, a także reprezentancie ucznia, ustanawianego przez sąd opiekuńczy;
 - 7) **sprawcy przemocy**– należy przez to rozumieć osobę lub grupę osób którzy dopuszczają się przemocy wobec ucznia;
 - 8) **ofierze przemocy** –należy przez to rozumieć ucznia, który doświadczył przemocy;
 - 9) **obserwatorze przemocy** - należy przez to rozumieć ucznia, który był świadkiem przemocy;
 - 10) **krzywdzeniu ucznia** - należy przez to rozumieć popełnienie czynu zdefiniowanego jako niedozwolony w niniejszych standardach lub czynu zabronionego pod groźbą kary na szkodę ucznia przez pracownika szkoły, rodzica lub rówieśnika.
2. Krzywdzenie ucznia jest przemocą, która zachodzi wówczas, gdy jakaś osoba lub grupa osób odnosi się do niego w sposób niezgodny z wymaganiami relacji, która je łączy.

Przemoc przejawia się w bezprawnym wywieraniu wpływu na proces myślowy, zachowanie lub stan fizyczny osoby w celu zaspokojenia własnych korzyści. Sprawca wykorzystując swoją przewagę nad ofiarą w sposób świadomy zaspakaja własne potrzeby kosztem ofiary. Przemoc może przejawiać się w formie fizycznej, psychicznej, seksualnej, a także jako cyberprzemoc.

- A. Przemoc fizyczna- to wywieranie wpływu na ucznia przy użyciu siły fizycznej, w którym dochodzi do naruszenia jego nietykalności fizycznej.
- B. Przemoc psychiczna– to wywieranie wpływu na ucznia przy użyciu środków komunikacji interpersonalnej, w którym dochodzi do naruszenia jego nietykalności psychicznej i emocjonalnej.
- C. Przemoc seksualna- to każde zachowanie sprawcy przemocy, które prowadzi do seksualnego zaspokojenia jego potrzeb kosztem ucznia. Może mieć formę kontaktu fizycznego, emocjonalnego w formie materiałów pornograficznych lub ekshibicjonizmu.
- D. Cyberprzemoc – to przemoc psychiczna lub seksualna realizowana za pośrednictwem technologii informacyjnych i komunikacyjnych, w tym chatów, stron internetowych, blogów, SMS-ów, MMS-ów;
- E. Zaniedbanie to najcięższy rodzaj przemocy, który polega na niezaspokajaniu podstawowych potrzeb psychicznych i/lub biologicznych ucznia. Zaniedbanie w sferze biologicznej przejawia się w braku podstawowych środków do życia jedzenie, mieszkanie, ubranie, brak pomocy w chorobie. Zaniedbanie w sferze psychicznej to pozbawienie ucznia podstawowych potrzeb emocjonalnych takich jak przynależności, więzi, zapewnienia pomocy. Każdy inny rodzaj przemocy ma swój początek i koniec, czyli jest zdarzeniem. Zaniedbanie trwa.

Rozdział III

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między uczniem a pracownikiem szkoły w tym zachowania niedozwolone wobec uczniów

1. Uczeń ma prawo do bezpiecznych i profesjonalnych relacji z pracownikami szkoły, co oznacza, że reakcje werbalne i fizyczne pracownika wobec ucznia są pozbawione cech przemocy, zawsze adekwatne do sytuacji i uzasadnione.
2. Pracownicy zwracają się do uczniów po imieniu, a jeżeli jest to konieczne mogą dodatkowo używać nazwiska. Uczeń ma prawo wiedzieć, jak nazywa się nauczyciel lub inny pracownik szkoły.
3. Pracownik chroni dane osobowe i wizerunek ucznia i nie może ujawniać informacji o nim osobom nieuprawnionym. Dotyczy to w szczególności sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej. Uczeń ma prawo do prywatności, a jeżeli konieczne jest odstąpienie od tej zasady, żeby chronić ucznia, należy mu to wyjaśnić..
4. Uczeń ma prawo do rozumienia decyzji podejmowanych w jego sprawie. Pracownik podejmując decyzje dotyczące ucznia informuje go o powodach jej podjęcia i słucha jego oceny sytuacji. Metody dyscyplinowania ucznia muszą być odpowiednio dobrane do jego wieku, rozwoju i adekwatne do sytuacji.
5. Zachowania pracownika nie mogą mieć cech przemocy fizycznej. Stanowcze interwencje wobec ucznia prowadzone w bezpośrednim kontakcie fizycznym są dopuszczalne w sytuacjach:
 - 1) zagrożenia życia, w tym w sytuacji konfliktów pomiędzy uczniami (rozdzielenie zwaśnionych, przytrzymanie, obezwładnienie);

- 2) działania z zakresu pomocy przedmedycznej (działania ratunkowe związane z udzieleniem pierwszej pomocy);
- 3) zagrożenia lub paniki spowodowanej czynnikami zewnętrznymi (pożar, intensywne zjawiska atmosferyczne, niebezpieczne zachowania osób trzecich, inne w sytuacji zagrożenia życia).
6. W komunikacji z uczniami pracownik zachowuje cierpliwość i szacunek, co oznacza, że słucha ich i udziela im odpowiedzi adekwatnych do sytuacji, ich wieku i poziomu rozwoju.
7. **Niedozwolone są zachowania pracownika noszące znamiona:**
 - 1) przemocy psychicznej, której skutkiem jest wywołanie u ucznia poczucia odrzucenia, obniżenie godności i własnej wartości poprzez zachowania wobec niego takie jak: umniejszanie, wyśmiewanie, zawstydzanie, lekceważenie, izolowanie, obwinianie, oskarżanie, krytykowanie i inne godzące w godność i wartość ucznia;
 - 2) przemocy werbalnej, która nacechowana jest agresją wzbudzającą u ucznia lęk i wstyd poprzez zachowania wobec niego takie jak krzyk, wyzywanie, przezywanie, grożenie, przeklinanie, przedrzeźnianie;
 - 3) przemocy fizycznej, która wiąże się z naruszeniem nietykalności ciała ucznia, w szczególności poprzez, bicie, szarpanie, popychanie, rzucanie przedmiotami należącymi do ucznia, kopanie, ciągnięcie za włosy/uszy, zmuszanie do przebywania w niewygodnej pozycji, lub zmuszanie do zjedzenia/połknięcia czegoś i inne działania sprawiające ból.
8. Pracownik ma obowiązek zachować prawo ucznia do intymności poprzez zachowanie właściwego dystansu w każdej sytuacji. Niedozwolonym jest, by pracownik nawiązywał jakiegokolwiek relacje romantyczne i seksualne z uczniem, w tym flirt słowy, dwuznaczny żart, wyzywające spojrzenie, erotyczny dotyk, obcowanie płciowe i inne czynności o charakterze seksualnym.
9. W szkole obowiązuje całkowity zakaz palenia papierosów, w tym papierosów elektronicznych, picia alkoholu i zażywania środków psychoaktywnych. Niedozwolonym jest by pracownik dostarczał uczniom papierosy, alkohol, substancje psychoaktywne, a także treści pornograficzne.
10. Pracowników obowiązuje całkowity zakaz nawiązywania i utrzymywania pozaszkolnych relacji z uczniami, w tym w szczególności:
 - 1) zapraszania uczniów do domu;
 - 2) zapraszania ich do znajomych w mediach społecznościowych;
 - 3) kontaktowania się z uczniem z prywatnego maila i prywatnych numerów telefonu **(tym samym zakazane jest tworzenie grup na whatsappie lub innych komunikatorach z uczniami)**
11. Osobą odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń o niedozwolonych zachowaniach pracowników jest koordynator ochrony uczniów przed krzywdzeniem. Zgłoszenia przyjmowane są w trybie określonym w Rozdział V Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających uczniom”.
12. Tryb udzielenia wsparcia uczniom, wobec których stwierdzono niedozwolone zachowanie pracownika, określa Rozdział VI standardów - „Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu ucznia.

Rozdział IIIa

Udział osób zewnętrznych w zajęciach w charakterze zaproszonego gościa

1. Dopuszcza się **okazjonalny i incydentalny** udział rodziców uczniów oraz innych osób zewnętrznych w zajęciach edukacyjnych, wychowawczych lub związanych z doradztwem zawodowym **w charakterze zaproszonego gościa**, w szczególności w celu przedstawienia wykonywanego zawodu, zainteresowań lub doświadczeń.
2. Za zaproszonego gościa uznaje się osobę uczestniczącą w zajęciach **prowadzonych przez nauczyciela lub innego pracownika pedagogicznego szkoły**, który przez cały czas odpowiada za ich organizację, przebieg oraz opiekę nad uczniami.
3. Udział zaproszonego gościa może obejmować w szczególności rozmowę z uczniami, odpowiadanie na pytania, prezentację zawodu, zainteresowań, doświadczeń lub materiałów związanych z tematyką zajęć, **pod kierunkiem i w obecności nauczyciela**.
4. Zaproszony gość **nie przejmuje opieki nad uczniami, nie pozostaje z nimi bez obecności nauczyciela oraz nie prowadzi samodzielnie zajęć, warsztatów, treningów ani innych form działalności objętych art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich**.
5. Jeżeli rzeczywisty charakter lub sposób realizacji spotkania powoduje, że osoba zewnętrzna zostaje dopuszczona do działalności, o której mowa w art. 21 ust. 1 ww. ustawy, **szkoła przed jej dopuszczeniem realizuje obowiązki weryfikacyjne określone w tym przepisie**.
6. O zakwalifikowaniu udziału osoby zewnętrznej jako udziału zaproszonego gościa albo działalności wymagającej zastosowania art. 21 ustawy **decyduje rzeczywisty charakter działania, a nie jego nazwa**.
7. Zaproszony gość jest zobowiązany do przestrzegania **Standardów Ochrony Małoletnich oraz zasad bezpiecznych relacji dorosły–dziecko** obowiązujących w szkole.

Rozdział IV

Wymogi dotyczące **bezpiecznych relacji między uczniami** a w szczególności zachowania niedozwolone uczniów

1. W celu wykluczenia przemocy rówieśniczej, szkoła monitoruje relacje między uczniami, a w ramach działań profilaktycznych realizowane są lekcje wychowawcze nakierowane na promowanie pozytywnych wartości, kultury dialogu i wzmacniania kompetencji społecznych uczniów.
2. Pedagog specjalny zobowiązany jest do systemowego badania relacji rówieśniczych uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, pełni nadzór nad ich adaptacją w środowisku szkolnym, a także prowadzi interwencje profilaktyczne i zaradcze w obszarze agresji rówieśniczej z udziałem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
3. Wychowawcy są zobowiązani monitorować relacje rówieśnicze w przydzielonym mu oddziale i reagować na każdy przypadek narastającej agresji rówieśniczej i wykluczenia.
4. Za przemoc rówieśniczą w szkole uznaje się wszelkie **nieprzypadkowe akty godzące w wolność osobistą ucznia prowadzące do fizycznej i psychicznej szkody**, wykraczające poza społeczne zasady wzajemnych relacji.
5. W szkole obowiązuje zasada, że krzywdzony uczeń ma prawo oczekiwać pomocy ze strony społeczności szkolnej, a reagowanie na czyjąś krzywdę nie jest ani skargą, ani donosicielstwem, ale moralnym obowiązkiem każdego ucznia i pracownika. Uczniowie znają

konsekwencje zdrowotne przemocy jaką ponosi ofiara i wiedzą, że każda reakcja obronna jest ważna.

6. Uczniowie są uczeni konstruktywnej wolnej od agresji reakcji na przemoc rówieśniczą.
7. **Za niedozwolone zachowania pomiędzy uczniami, uznaje się:**
 - 1) wyśmiewanie, przezywanie i rozpowszechnianie upokarzających informacji, złośliwe komentarze, w szczególności na temat wyglądu; obraźliwe komentowanie innych w mediach społecznościowych;
 - 2) izolowanie lub wykluczanie ucznia z grupy;
 - 3) bicie, kopanie, szarpanie, zadawanie bólu;
 - 4) niszczenie lub zabór własności, w tym środków pieniężnych;
 - 5) zmuszanie do wykonywania określonych czynności, groźby, szantaż emocjonalny;
 - 6) komentarze i gesty seksualne, rozsyłanie obrazów o tematyce seksualnej i wszelkie przejawy gwałtu;
 - 7) inne, niespecyficzne formy przemocy odczuwane przez ofiarę jako krzywdzące.
8. W szkole obowiązuje zasada reagowania na każde zachowania ucznia uznane jako niedozwolone.
9. Uczeń, który jest świadkiem niedozwolonego zachowania innego ucznia i nie czuje się na siłach by go powstrzymać, ma obowiązek jak najszybciej zgłosić to zdarzenie do obecnego w pobliżu nauczyciela lub innego pracownika szkoły.
10. Uczeń, który podejrzewa przemoc wobec innego ucznia jest zobowiązany przekazać tę informację wychowawcy lub innemu nauczycielowi.
11. Pracownicy szkoły mają obowiązek reagować na każde zdarzenie niedozwolonego zachowania ucznia.
12. Osobą odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń o niedozwolonych zachowaniach uczniów jest koordynator ochrony uczniów przed krzywdzeniem w trybie określonym w Rozdział V: „Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających uczniom.”
13. Tryb udzielenia wsparcia uczniom będącym ofiarami niedozwolonego zachowania ucznia lub grupy uczniów, określa Rozdział VI standardów - „Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu ucznia.”

Rozdział V

Osoby odpowiedzialne za **przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających uczniom**

1. Koordynatorem ochrony uczniów przed krzywdzeniem jest Pedagog szkolny Olga Siemianowska, zwany dalej „koordynatorem”. W przypadku nieobecności koordynatora jego obowiązki pełni pedagog specjalna p. Katarzyna Kaczmarek, a także vice dyrektor p. Katarzyna Kunat.
2. Obowiązkiem koordynatora jest przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach wskazujących na podejrzenie krzywdzenia ucznia w formie pisemnej. W przypadku zgłoszeń dokonywanych przez uczniów - w formie ustnej.
3. W przypadku gdy w zdarzeniu uczestniczy uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w rozpoznaniu i kwalifikacji zdarzenia uczestniczy pedagog specjalny.
4. Uprawnionym do zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia ucznia jest każdy, kto powziął taką informację, a pracownicy mają obowiązek zgłoszenia każdego zdarzenia o cechach przemocy.
5. Pracownik, który był świadkiem krzywdzenia ucznia lub powziął informację

- o krzywdzeniu ucznia i nie zgłosił tego zdarzenia koordynatorowi podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za naruszenie obowiązków pracownika.
6. Bezpośrednie nagłe zdarzenia należy zgłaszać jak najszybciej, bezpośrednio do koordynatora w formie ustnej. Następnie uzupełnić zgłoszenie o notatkę służbową ze zdarzenia
 7. Godziny dyżurów koordynatora dostępne są na drzwiach gabinetu oraz na stronie internetowej szkoły, a godziny przyjęć interesantów przez dyrektora dostępne są na drzwiach sekretariatu oraz na stronie internetowej szkoły.
 8. Pisemne zgłoszenie zdarzenia należy adresować do: Koordynatora ochrony uczniów przed krzywdzeniem w Szkole Podstawowej z Oddziałami Mistrzostwa Sportowego nr 10 im. Św. Jadwigi Królowej Polski w Rybniku na ulicy Grunwaldzkiej 18 i przekazać je za pośrednictwem poczty tradycyjnej, sekretariatu szkoły lub poczty elektronicznej na adres e-mail: sp10@miastorybnik.pl
 9. Niezależnie od formy przyjęcia zgłoszenia, koordynator dla każdego zdarzenia sporządza „Protokół interwencji w ochronie ucznia”, którego wzór stanowi załącznik nr 1 do standardów.

Rozdział VI

Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia ucznia

1. W przypadku gdy pracownik w toku bieżącej pracy rozpozna zdarzenie wskazujące na krzywdzenie ucznia ma obowiązek podjąć działania wg procedury trzech kroków:
 - 1) zabezpiecza ucznia przed potencjalnym sprawcą przemocy;
 - 2) zabezpiecza dowody przemocy i niezwłocznie zgłasza zdarzenie koordynatorowi;
 - 3) pozostaje do dyspozycji koordynatora tak długo jak jest to potrzebne dla zabezpieczenia dowodów i potrzeb ucznia oraz sporządzenia dokumentacji zdarzenia.
2. W przypadku gdy pracownik w toku bieżącej pracy rozpozna objawy wskazujące na przemoc w rodzinie, w tym przemoc polegającą na zaniedbaniu środowiskowym ma obowiązek zgłosić sprawę do koordynatora. Jeżeli w sprawie są dowody pracownik zobowiązany jest je zabezpieczyć i przekazać koordynatorowi.
3. Protokół interwencji w ochronie ucznia wszczyna postępowanie wyjaśniające, w sprawie, które prowadzi i dokumentuje koordynator.
4. W ramach postępowania wyjaśniającego zdarzenia, koordynator ma prawo przeprowadzać rozmowy z pracownikami szkoły, uczniami i rodzicami i sporządzać z nich notatki służbowe, zbierać dowody rzeczowe, w tym nagrania dźwiękowe, fotografie, filmy, oraz nagrania z monitoringu.
5. W ramach kwalifikacji zdarzenia koordynator ma prawo konsultować się ze specjalistami ekspertami niebędącymi pracownikami szkoły. Korzystając z pomocy instytucji i osób zewnętrznych koordynator zobowiązany jest przestrzegać ochrony danych i wizerunku uczniów.
6. Postępowanie wyjaśniające ma na celu zebranie dowodów w celu zakwalifikowania zdarzenia i stwierdzenia:
 - 1) w postępowaniu wyjaśniającym ustalono, że zdarzenie miało charakter incydentu i przekazano sprawę do wychowawcy;
 - 2) w postępowaniu wyjaśniającym rozpoznano podejrzenie przemocy definiowanej jako krzywdzenie ucznia;
 - 3) w postępowaniu wyjaśniającym rozpoznano przemoc definiowaną jako krzywdzenie ucznia.

7. Postępowanie wyjaśniające nie powinno trwać dłużej niż 7 dni a w przypadkach, w których to jest niemożliwe, nie dłużej niż 14 dni.
8. Uczniów: ofiary, świadków zdarzenia, a także sprawców, począwszy od pierwszego etapu interwencji poprzez całe postępowanie wyjaśniające, specjaliści szkolni obejmują opieką psychologiczno – pedagogiczną, w ramach, której specjaliści wspierają dobrostan psychiczny i rozpoznają sytuację emocjonalną uczniów. Następnie określają ewentualną potrzebę dłuższego wsparcia poszczególnych uczniów formami pomocy psychologiczno pedagogicznej na terenie szkoły.
9. Tryb wspierania uczniów będących ofiarami, świadkami i sprawcami przemocy odbywa się w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielanej w szkole przy współpracy specjalistów i nauczycieli.
10. W przypadku gdy ofiarą, świadkiem lub sprawcą przemocy jest uczeń niepełnosprawny, koordynator w rozpoznaniu i kwalifikacji sprawy konsultuje się ze szkolnym pedagogiem specjalnym.
11. Koordynator informuje o zdarzeniu rodziców ofiary przemocy, a w przypadku, gdy sprawcą przemocy był uczeń lub grupa uczniów, także rodziców sprawców przemocy.
12. Po rozpoznaniu sprawy, w terminie nie dłuższym niż 10 dni dyrektor organizuje spotkanie z rodzicami sprawcy i rodzicami ofiary razem lub odrębnie. W zależności od charakteru tej przemocy i rozmiaru krzywdy ucznia, a także potrzeby zadbania o godność ofiary przemocy, zdarzenie może być przedmiotem omówienia go z ogółem rodziców uczniów, którzy byli świadkami przemocy. W razie konieczności wdrożenia form pomocy psychologiczno – pedagogicznej rodzice pisemnie wyrażają zgodę lub nie na zaproponowane formy pomocy p-p.

Rozdział VII

Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę ucznia

1. W przypadku gdy u ucznia objętego ochroną, stwierdza się, że jego życie jest zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu, koordynator za zgodą dyrektora lub sam dyrektor, a w przypadku gdy jest potrzeba natychmiastowego działania każdy pracownik obecny przy zdarzeniu niezwłocznie informuje policję i pogotowie ratunkowe, dzwoniąc pod numer 112. Kolejne kroki postępowania w tej sytuacji leżą w kompetencjach ww. instytucji. W takiej sytuacji szkoła obejmuje skrzywdzonego ucznia i jego rodziców pomocą psychologiczno-pedagogiczną. W przypadku gdy sprawcą krzywdzenia ucznia jest pracownik szkoły, dyrektor dodatkowo podejmuje decyzje kadrowe adekwatne do oceny zdarzenia.
2. W przypadku gdy w sprawie ucznia objętego ochroną zachodzi podejrzenie o popełnieniu przestępstwa na szkodę tego ucznia, koordynator za zgodą dyrektora lub sam dyrektor składa zawiadomienie na policję lub do prokuratury. W przypadku gdy sprawcą krzywdzenia ucznia jest pracownik szkoły, dyrektor dodatkowo podejmuje decyzje kadrowe adekwatne do oceny zdarzenia.
3. W przypadku gdy w sprawie ucznia objętego ochroną zachodzi prawdopodobieństwo, że **sprawcami krzywdzenia ucznia są rodzice**, koordynator za zgodą dyrektora lub sam dyrektor powiadamia policję, sąd rodzinny, ośrodek pomocy społecznej, a także przewodniczącego lokalnego zespołu interdyscyplinarnego w celu wszczęcia procedury Niebieskie Karty.

Rozdział VIII
Sposób dokumentowania i zasady przechowywania
ujawnionych lub zgłoszonych zdarzeń zagrażających dobru ucznia

1. Zdarzenia zakwalifikowane w protokole interwencji jako incydent wprowadza się do rejestru zdarzeń i przekazuje do wychowawcy w celu obserwacji i zaplanowania działań wychowawczych.
2. Dla każdego zdarzenia zakwalifikowanego jako podejrzenie krzywdzenia ucznia lub krzywdzenie ucznia, koordynator zakłada teczkę ochrony ucznia przed krzywdzeniem o numerach kancelaryjnych zgodnych z numerem kancelaryjnym zgłoszenia, która zawiera:
 - 1) protokół interwencji w ochronie ucznia;
 - 2) dokumentacja postępowania wyjaśniającego zdarzenie;
 - 3) korespondencja z organami zewnętrznymi w sprawie;
 - 4) dokumentacja zapoznania rodziców z materiałem zebrany w sprawie ucznia;
 - 5) notatki z rozmów z uczniami;
 - 6) zaplanowane formy pomocy;
 - 7) inna dokumentacja wytworzona na potrzeby ochrony ucznia.
3. Koordynator prowadzi rejestr zdarzeń o charakterze przemocy o numerach kancelaryjnych SP10.4351.1...(rok szkolny np. 25/26) i kolejne, na każdy rok szkolny odrębnie, którego wzór stanowi załącznik nr 2 do standardów.
4. Zgodnie z instrukcją kancelaryjną teczka ochrony ucznia przed krzywdzeniem przechowywana jest w gabinecie koordynatora.

Rozdział IX
Zakończenie procedury interwencyjnej

1. Procedurę interwencyjną w przypadku krzywdzenia małoletniego uznaje się za zakończoną, gdy spełnione zostaną następujące warunki:
 - a) postępowanie wyjaśniające zostało zakończone,
 - b) formy pomocy dla uczniów objętych nimi zostały zrealizowane i nie ma konieczności kontynuowania,
 - c) rodzice/opiekunowie prawni współpracują z placówką i nie stwierdzono ponownego zagrożenia
2. Po spełnieniu powyższych warunków, dyrektor szkoły lub koordynator procedury wydaje decyzję o zamknięciu procedury oraz sporządza pisemną notatkę z zakończenia, zawierającą: datę, podsumowanie działań, stan ucznia/rodziny oraz ewentualne dalsze zalecenia.
3. Notatka z zakończenia zostaje włączona do akt sprawy w procedurze SOM.
4. Placówka może prowadzić dalszy standardowy monitoring wychowawczy ucznia/ów – jednak działania te nie są już traktowane jako część procedury interwencyjnej.

Rozdział X
Zasady przeglądu i aktualizacji standardów

1. Koordynator raz w roku szkolnym przeprowadza ankietę wśród pracowników, wszystkich rodziców oraz uczniów klas 4-8, która ma za zadanie dać informację o ocenie skuteczności standardów ochrony uczniów w szkole. Ankietę przeprowadza się najpóźniej w maju, a jej wyniki prezentuje się w sprawozdaniu koordynatora, o którym mowa w ust. 2.

2. Koordynator na posiedzeniu Rady Pedagogicznej podsumowującej rok szkolny przedstawia sprawozdanie z realizacji standardów ochrony uczniów przed krzywdzeniem, w tym ocenę skuteczności podejmowanych działań i wnioski do aktualizacji standardów.
3. Sprawozdanie, o którym mowa w ust.1 zawiera następujące informacje:
 - 1) liczba zdarzeń i forma zgłoszenia;
 - 2) liczba zdarzeń, które zakwalifikowano jako podejrzenie krzywdzenia ucznia z podziałem na rodzaj przemocy (fizyczna, psychiczna, seksualna, cyberprzemoc, zaniedbanie) oraz kategoria sprawcy (pracownik, uczeń/grupa uczniów, rodzic);
 - 3) liczba zdarzeń, które zakwalifikowano jako krzywdzenie ucznia z podziałem na rodzaj przemocy (fizyczna, psychiczna, seksualna, cyberprzemoc, zaniedbanie) oraz kategoria sprawcy (pracownik, uczeń/grupa uczniów, rodzic);
 - 4) informacja, ile spraw szkoła prowadzi samodzielnie a ile zostało skierowanych do instytucji zewnętrznych i jakich?
 - 5) ocena skuteczności szkoły w zakresie profilaktyki wykrywania zdarzeń krzywdzenia ucznia na podstawie wyników ankiety, o której mowa w ust. 1.
4. Rad Pedagogiczna po wysłuchaniu sprawozdania, o którym mowa w ust.3 może sformułować wnioski do działań wychowawczo-profilaktycznych ukierunkowanych na eliminowanie zjawisk przemocy w szkole oraz zmian w standardach.

Rozdział XI

Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie pracowników szkoły do stosowania standardów, zasady przygotowania pracowników do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności

1. Przygotowanie pracowników szkoły do stosowania „Standardów ochrony małoletnich” odbędzie się w formie obowiązkowego zapoznania się z procedurą SOM dla pracowników, na którą składa się:
 - 1) opis przyjętych standardów i wyjaśnienie zasady ich stosowania w szkole (w tym zachowań nieodpowiednich w relacji nauczyciel – uczeń, uczeń – uczeń);
 - 2) informacja o rodzajach możliwej przemocy rówieśniczej i reagowania na nią;
 - 3) wzór notatki służbowej do zdarzenia (dostępny również w wersji edytowalnej na Teams);
2. Pracownik podpisuje oświadczenie o zapoznaniu się z procedurą SOM. Pracownicy pedagogiczni otrzymują materiały szkoleniowe w aplikacji Teams. Dla pozostałych pracowników wersja papierowa pozostaje do wglądu w sekretariacie szkoły.
3. Za zapoznanie z procedurą wszystkich pracowników szkoły odpowiada dyrektor szkoły.
4. Koordynator ma prawo organizować spotkania zespołowe i ogólne pracowników w celu zapoznania ich z nowymi informacjami dotyczącymi ochrony uczniów, w tym w szczególności:
 - 1) zmianami w „Standardach ochrony małoletnich w Szkole Podstawowej z Oddziałami Mistrzostwa Sportowego nr 10 im. Św. Jadwigi Królowej Polski w Rybniku” ;
 - 2) aktualnymi zagrożeniami przemocy w środowisku szkolnym w celu wzmożenia nadzoru nad poszczególnymi uczniami lub grupą uczniów;
 - 3) zapoznania pracowników z nowymi technikami rozpoznawania przejawów przemocy i reagowania na nie;
5. Koordynator ma obowiązek zaznajomić każdego nowo zatrudnionego pracownika w zakresie ochrony uczniów przed krzywdzeniem.

6. Koordynator ma prawo wnioskowania o dodatkowe szkolenia pracowników pogłębiające ich wiedzę i umiejętności z zakresu rozpoznawania przemocy, reagowania na zdarzenia i wspierania uczniów doświadczonych przemocą i sprawców przemocy.

Rozdział XII

Zasady i sposób udostępniania rodzicom i uczniom standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania

1. „Standardy ochrony małoletnich w Szkole Podstawowej z Oddziałami Mistrzostwa Sportowego nr 10 im. Św. Jadwigi Królowej Polski w Rybniku są opublikowane w pełnej wersji dla rodziców i nauczycieli, na stronie internetowej szkoły w zakładce „dla nauczycieli” i „dla rodziców” oraz dostępne w szkole w holu hali sportowej. Aktualizacje w procedurze będą udostępniane na bieżąco.
2. Standardy ochrony uczniów w wersji skróconej i dostosowanej do wieku uczniów i specyfiki szkoły są opublikowane, na stronie internetowej szkoły, w zakładce dla uczniów i dostępne w szkole obok gabinetu pedagoga szkolnego i na gazetkach na korytarzach szkolnych.
3. Wychowawcy odpowiedzialni są za zaznajomienie i przypominanie swoim wychowankom i ich rodzicom zasad ochrony ich przed przemocą w tym bezpiecznych relacji między uczniami, a w szczególności zachowania niedozwolone, w terminie do końca września każdego roku szkolnego

Standardy zostały opracowane na podstawie wzoru p. Liliany Zienteckiej (www.lila-szkolenia.pl)

Data aktualizacji: 3 września 2026r.

Zmiany dokonane w procedurze:

- ✓ Dodano rozdział IIIa
- ✓ Uaktualniono rozdział V o osoby odpowiedzialne o odbieranie zgłoszeń o zdarzeniach
- ✓ Dodano rozdział IX
- ✓ Uaktualniono brzmienie rozdziału XI w kwestii zapoznawania nowych pracowników z SOM

Numery telefonów, pod którymi można uzyskać pomoc doraźną:

1. **W przypadku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia należy dzwonić pod numer alarmowy 112.**
2. **Numer alarmowy – 112** – w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia.
3. **Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę – Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży – tel. 116 111** – bezpłatnie, anonimowo, całodobowo (7 dni w tygodniu).
4. **Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka – tel. 800 12 12 12** – bezpłatnie, całodobowo (7 dni w tygodniu).
5. **Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę – Telefon dla dorosłych w sprawie bezpieczeństwa dzieci – tel. 800 100 100** – pomoc dla rodziców, nauczycieli i innych osób dorosłych; aktualne godziny dyżurów dostępne są na stronie Fundacji.
6. **Fundacja ITAKA – Telefon Zaufania Młodych – tel. 22 484 88 04** – pomoc dla dzieci, młodzieży i młodych dorosłych do 25. roku życia; codziennie w godz. 13.00–20.00.
7. **Fundacja ITAKA – Antydepresyjny Telefon Zaufania – tel. 22 484 88 01** – pomoc osobom doświadczającym depresji i kryzysu psychicznego.
8. **Ogólnopolskie Pogotowie dla Osób Doznających Przemocy Domowej „Niebieska Linia” – tel. 800 120 002** – bezpłatnie, całodobowo (7 dni w tygodniu); e-mail: niebieskalinia@niebieskalinia.info.
9. **Niebieska Linia Instytutu Psychologii Zdrowia – tel. 116 123 lub 22 668 70 00** – pomoc dla osób dorosłych w kryzysie emocjonalnym, całodobowo (7 dni w tygodniu).
10. **Fundacja Feminoteka – Telefon przeciwpromocowy dla kobiet – tel. 888 88 33 88** – poniedziałek–piątek, godz. 11.00–19.00.
11. **Centrum Praw Kobiet – tel. 800 107 777** – całodobowy telefon interwencyjny dla kobiet doświadczających przemocy.
12. **RESQL – system anonimowego zgłaszania przemocy rówieśniczej** – informacje dotyczące korzystania z aplikacji znajdują się na gazetce szkolnej.

Notatka służbowa do zdarzenia krzywdzenia dziecka

Data i godzina zdarzenia	
Miejsce	
Imię i nazwisko poszkodowanego w zdarzeniu, klasa	
Imię i nazwisko sprawcy/sprawców, klasa	
Opis zdarzenia, rodzaj przemocy: • fizyczna • psychiczna • seksualna • cyberprzemocy • zaniedbanie • inna – jaka?	
Świadkowie zdarzenia (imię nazwisko, klasa)	
Podjęte działania w miejscu zdarzenia Zabezpieczone dowody (opcjonalnie)	
Osoby poinformowane o zdarzeniu	

Protokół interwencji w sprawie ochrony ucznia przed krzywdzeniem

1.	Data i godzina zgłoszenia zdarzenia	
2.	Imię i nazwisko zgłaszającego zdarzenie Stanowisko pracy zgłaszającego/rodzic/inna osoba Forma tego zgłoszenia (ustnie, pisemnie, anonimowo...)	
3.	Imię nazwisko, klasa, oddział - ofiary przemocy	
4.	Imię i nazwisko sprawy/sprawców przemocy (pracownik, rodzic, uczeń...)	
5.	Opis zdarzenia i rodzaj przemocy • fizyczna • psychiczna • seksualna • cyberprzemoc • zaniedbanie • inna – jaka?	
6.	Zakwalifikowanie zdarzenia do kategorii • incydent • podejrzenie krzywdzenia ucznia • krzywdzenie ucznia • zaniedbanie środowiskowe	
7.	Działania interwencyjne podjęte po przyjęciu zgłoszenia	
8.	Data, godzina i forma przekazania informacji rodzicom ofiary przemocy	

9.	Data, godzina i forma przekazania informacji dyrektorowi	
10.	Numer wpisania zdarzenia do rejestru zdarzeń zgłoszonych w ramach ochrony uczniów przed krzywdzeniem w roku szkolnym	

Podpis przyjmującego informację o zdarzeniu